

kier, hij dringt haar wijd open, met heel zijn afgemat lichaam, de echo's van zijn stappen weergalmen honderdvoud in de leege woon, zijn treden doen de eikenhouten trappen kraken, maar hij is onvervaard en onverstoord, en hij kent den weg in den blinde, als een oud paard, dat terugkeert naar den stal. Boven knipt hij het licht op, en hij bevindt zich als vanzelve weer in zijn werkvertrek, bij de kleine, mahoniehouten *étagère*, gedragen door haar twee gebeeldhouwde sirenen met de grillig kwispelende staarten en hij vindt den ouden beproefden stoel, met zijn hooge rugleuning van zijde, waarin de zwaan van Loftinge statig is geborduurd. Zijn moede, fijngetakte handen legt hij op de leuning en hij heeft eindelijk rust. —

Hij zit daar terneer in de kamer, die hem veertig jaar lang heeft omgeven, de kamer met haar kunstvoorwerpen, en met haar gedempte licht, en werktuigelijk strekken zijn handen zich uit naar de onafgewerkte dossiers, die voor hen liggen opgestapeld. — Hij strekt zijn hand, maar de hand valt terug. Hij wil zich oprichten, maar hij valt terug in zijn kussens. Wat is het toch, dat tegen hem in wil? Het is als heeft hij te worstelen tegen zware vloeden, die hem telkens neerdrukken, als hij zich maar even wil bewegen.

Dàn wordt het hem duidelijk, dat hij niet meer kàn, dat hij af en voltooid is, dat zijn leven geen openingen meer kent. — Er komt een groote duisternis aandringen, een duisternis, waarin alle bekende voorwerpen verzinken, een duisternis, die hem in bezit neemt, die hem achterover drukt, die hem brèèkt. —

Dan valt de oude secretaris van Loftinge onmachtig tegen de groene kussens met den zwaan van Loftinge. Dàn is het of er binnen in hem iets springt. De adem rochelt, de adem stukt. — Het hart staat stil. —

En als een bleeke ivoren pop, zoo vindt hem den volgenden ochtend de kamerbewaarder Philipse. Zijn kameraad, de stok met de albasten knop lag onder zijn hoed op de *étagère*, die de kwispelende sirenen behoedzaam torsten. —